

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолого-педагогічні основи шкільного туризму
спецкурс (скорочений термін навчання)

Освітня програма «Середня освіта (фізична культура)»

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від “30” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психолого-педагогічні основи шкільного туризму
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Ткачівська Інна Михайлівна
Контактний телефон викладача	0958308425
E-mail викладача	inna.tkachivska@gmail.com
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС – 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 11.00
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна призначена для студентів третього курсу спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) (зі скороченим терміном навчання) та спрямована на формування у них уявлення щодо психолого-педагогічних аспектів організації та проведення туристичних заходів зі школярами, а також отримання студентами поглиблених знань, умінь і навичок з психології туризму відповідно до сучасних наукових уявлень.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни - отримання компетентностей щодо формування у майбутніх організаторів туристичної роботи сучасного управлінського мислення та системи спеціальних психолого-педагогічних знань у галузі туризму, розуміння концептуальних основ психології та педагогіки шкільного туризму; поглибити і закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях, формування й розвиток у студентів навичок та умінь вирішення конкретних завдань з управління конфліктами в різних сферах діяльності.</p> <p>Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є оволодіння студентами сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів; розуміння психологічних основ туристичної діяльності; набуття вмінь психологічного аналізу особистості й практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності; прийняття адекватних управлінських рішень для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі; озброєння майбутнього фахівця у галузі туристичної діяльності сучасними теоріями з конфліктології, розвинути вміння застосовувати їх у профілактиці та розв'язанні конфліктів; формування у студентів умінь та навичок організації та проведення з школярами основ шкільного туризму, а також всебічного аналізу сучасного стану туризму України, виявлення причин формування та розвитку різних видів туризму, встановлення ступеню впливу на розвиток шкільного туризму.</p>	
4. Компетентності	
<p>ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК-4. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;</p> <p>ЗК-5. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;</p> <p>ЗК-6. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;</p> <p>ЗК-8. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;</p>	

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
 ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.
 ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.
 ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.
 ФК-13. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.
 ФК-16. Здатність до організаційної роботи у сфері спортивно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборів
 ФК-19. Здатність до безперервного професійного розвитку.

5. Результати навчання

ПРН-5. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.
 ПРН-6. Розуміє значення та зміст обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі.
 ПРН-15. Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.
 ПРН-16. Вміти складати планувальну і звітну документацію, організувати та проводити масові спортивно-оздоровчі заходи та спортивні змагання.
 ПРН-18. Володіє актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини.
 ПРН-24. Здатність спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
 ПРН-25. Здатність засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
 ПРН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.
 ПРН-27. Організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
 ПРН-28. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекційні заняття	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта (фізична культура)	1	В

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основні поняття та засади психолого-педагогічного вивчення шкільного туризму	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5	12 18 60		Впродовж семестру
Тема 1. Теоретичні основи вивчення психологічних аспектів туризму.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5	Визначення концептуальних засад психології туризму. Предмет та об'єкт вивчення психології туризму. Функції психології туризму. Інтерпретація основних понять та категорій психології туризму. Методологія і методи психології туризму, їх характеристика 2 2 10	5 балів	Впродовж семестру
Тема 2. Педагогічні та методичні основи шкільного туризму.		1-5	Суть краєзнавчо-туристичної роботи в школі. Об'єкт краєзнавчо-туристичної діяльності. Навчально-виховні завдання краєзнавчо-туристичної діяльності. Основні функції краєзнавчо-туристичної роботи: навчально-освітня, формування практичних умінь і навичок. Краєзнавство в поєднанні з туризмом – багатогранна навчально-освітня, пошуково-дослідницька та суспільно корисна діяльність школярів. Краєзнавство, як складова частина географії, біології, історії, мови та літератури. Принципи шкільної краєзнавчо-народознавчої роботи: ідейно-моральний, науковий, комплексність і систематичність, плановість і наступність, оптимальне	5 балів	Впродовж семестру

			<p>поєднання краєзнавчої роботи з навчально-виховними цілями, поєднання дитячого самоуправління з педагогічним керівництвом, популяризація краєзнавчо-туристичної роботи.</p> <p>Різноманітність форм організації краєзнавчо-туристичної роботи: гурток, секція, клуб, товариство.</p> <p>Гурток – самодіяльна група підлітків, що займаються поглибленим вивченням рідного краю.</p> <p>Секція – первинна форма шкільних об'єднань (гуртків, клубів, товариств), їх складова частина.</p> <p>Клуб – найвища форма організації краєзнавчо-туристичної роботи.</p> <p>Товариство – самодіяльна організація старшокласників, які займаються краєзнавством і туризмом. Включає різноманітні гуртки та секції.</p> <p>Форми роботи краєзнавчо-туристичних об'єднань.</p> <p>Стационарні; робота на географічному майданчику, фенологічні спостереження, краєзнавчі олімпіади, конференції, конкурси, вікторини, виставки, тематичні тижні географії, біології, історії, тематичні зустрічі з земляками, випуски краєзнавчих листівок, стінгазет.</p> <p>Туристські форми: тематичні та оглядові прогулянки, екскурсії, одноденні і багатоденні походи, походи вихідного дня, краєзнавчо-туристичні експедиції, зльоти, змагання.</p> <p>Рух учнівської молоді за збереження і примноження традицій, звичаїв, обрядів народу, відновлення природної рівноваги та його напрямки: «Моя земля - земля моїх батьків», «Мій край - моя</p>	
--	--	--	--	--

	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		історія жива», «Земле наша», «Моє рідне село (місто)», «Рідна мова – пісня солов'їна», «Струни серця», «Кришталеві джерела», «Роде наш красний, роде наш прекрасний».		
Тема 3. Мотивація до участі в активному туризмі	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5	Мотиваційні аспекти в туризмі. Туристська мотивація. Характеристика категорії туристських мотивів. Мотиваційні наслідки та мотиви вибору туристичних подорожей. Етапи прийняття рішення про покупку туристичного продукту. Основні фактори туристської мотивації. Мотиваційні бар'єри до подорожі	5 балів	Впродовж семестру
Тема 4. Психологія туристської групи.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5	Загальна характеристика поняття туристської групи. Класифікація туристичних груп. Рольова структура туристичної групи.	5 балів	Впродовж семестру
Тема 5. Психологічні якості особистості організатора туристичної роботи		1-5	Поняття особистості у психології туризму. Розвиток особистості у процесі туристичної діяльності. Готовність інструктора до туристичної діяльності. Психічні стани особистості організатора туристичної роботи.	5 балів	Впродовж семестру

	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		Мотиваційна сфера організатора туристичної роботи. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.		
Тема 6. Конфліктні взаємини у туристичній групі.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-5	Причини виникнення конфліктів у туристичній групі. Стадії розвитку конфліктів у туристичній групі. Прийоми подолання конфліктів у туристичній групі. Профілактика конфліктних ситуацій у туристичній групі.	5 балів	Впродовж семестру
Контрольна робота	Практичні заняття Самостійна робота	1-5	Запитання тем 1-6	5 балів	грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контроль знань.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах.</p> <p>Модульний контроль проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни — змістового модуля.</p> <p>Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуаційні задачі, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Форми модульного контролю та система оцінювання</p>
-----------------------------------	--

	<p>рівня знань та вмінь студентів визначаються кафедрою та відображаються у робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість балів за кожний модуль (оцінка контролю у балах) визначаються кафедрою.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен — форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення екзамену може бути письмова, письмово-усна, у формі тестових екзаменаційних завдань. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання рефератів, опрацювання творчих завдань, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.</p> <p>Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою:</p> <p><i>5 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв’язання поставлених перед ним завдань.</p> <p><i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p><i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам’ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв’язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p><i>2 бали</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє</p>

	навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів; бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
7. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> – Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. – У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена; – Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; – Студент має брати активну участь на практичних заняттях; – Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; – Студент може відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю; – Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. – У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів. – Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; – Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО. 	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Дмитрук С В., Дмитрук О. Ю. Соціально-педагогічні технології в туризмі: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 328 с. 2. Константинов Ю. С. Педагогіка школьного туризму, 2007 3. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. С. 174-178. 4. Психологія туризму: Навчальний посібник / укл. Крупська О.П., Шевяков О. В., Ярошкевич О. М., Євдокимова Н. О. Дніпропетровськ, 2015. 194 с. 5. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С. Педагогіка туризму. К.: Видавничий дім "Слово", 2004. 296 с. 	

Викладач: І.М. Ткачівська